

บทที่ ๑

บทนำ

การศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็น เรื่องที่สำคัญและได้รับความสนใจ เป็นอย่าง
มากจากนักจิตวิทยาและนักการศึกษา และส่วนหนึ่งของความแตกต่างระหว่างบุคคลคือบุคลิกภาพ

ในเรื่องการเรียนการสอน บุคลิกภาพของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งอันหนึ่ง ครูควร
เข้าใจว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่เหมือนกันหรือต่างกันระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียน
สูงและนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำมีอะไรบ้าง เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อครูเป็น
อันมาก เช่น ถ้าครูได้ทราบว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง มีความสามารถในการ
บังคับตนเอง หรือนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำขาดความมั่นคงทางอารมณ์ ความรู้
ก็อาจจะช่วยให้ครูปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง หรือปรับปรุงวิธีการ
จัดชั้นเรียน วิธีการสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนัก-
เรียน เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษบุคลิกภาพยังอาจช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลซึ่งจะมีใน
อนาคตได้ เพราะความพยายามทำนายพฤติกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
เช่น ถ้าบุคคลต้องเผชิญสถานการณ์หนึ่ง ๆ บุคคลนั้นจะปฏิบัติอย่างไร ประโยชน์อีกอันหนึ่งคือ
ความเข้าใจที่ว่านี้อาจช่วยครูแนะแนวนักเรียนในการเลือกแขนงวิชาเรียนให้เหมาะสม หรือเป็น
หลักประกอบการพิจารณาอาชีพที่เข้ากับลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนได้

การที่ผู้วิจัยเลือกศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เป็นเพราะนักเรียนในระดับชั้นนี้
ส่วนใหญ่อายุประมาณ ๑๒ - ๑๓ ปี นับเป็นวัยที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่น^๒ ซึ่งเป็นวัยที่มีความสำคัญมาก
วัยหนึ่ง กล่าวคือกำลังอยู่ในภาวะแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แรงกดดันทางสังคมก็

^๑Calvin S. Hall and Gardner Lindzey, Theories of Personality,
New York, John Wiley & Sons, Inc., 1962, p. 396

^๒กถ สวัสดิ์พาณิชย์ "จิตวิทยาวัยรุ่น" วิทยารามย์ ปีที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๐๔ หน้า ๔๗๖

ความเข้าใจตนเองก็ดี หรือความขัดแย้งกับผู้ปกครองและครูก็ดี ล้วนก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม และตัวเด็กเองทั้งสิ้น นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นวัยที่น่าค้นหาสำหรับเด็กและน่าสนใจสำหรับผู้ ปกครอง เป็นระยะเวลาที่เด็กเริ่มละทิ้งความเป็นเด็กและหันมาสนใจความเป็นผู้ใหญ่ ความเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติทำให้เด็กได้รับความยุ่งยากในการปรับตัว ดังนั้นเรื่องเด็กวัยรุ่นจึง เป็นปัญหาสำคัญของนักการศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ปกครองของเด็กโดยทั่วไป

ความมุ่งหมายทั่วไป

ความมุ่งหมายของการวิจัยคือ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางด้านของนักเรียน ที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ด้านของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

บุคลิกภาพ ๑๔ ด้านนั้นได้แก่ ความสามารถในการสังคม ความสามารถทางสติ ปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ การประพฤติตนตามระเบียบแบบแผน สภาพ ไร่แรงหรือหุน ความสามารถในการรับผิดชอบ ความมั่นใจตนเอง สภาพทางจิตใจ ความ สามารถในการเข้ากับกลุ่ม ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ความเป็นตัวของตัวเอง ความ สามารถในการบังคับตนเอง และลักษณะการแสดงออกของอารมณ์

การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ด้านนี้จะจำแนกตามเพศด้วย

สมมุติฐาน

สมมุติฐานมีดังนี้คือ

- ๑. ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพ ๑๔ ด้านของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ
- ๒. ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพ ๑๔ ด้านของนักเรียนชายที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนชายที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ
- ๓. ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพ ๑๔ ด้านของนักเรียนหญิงที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนหญิงที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ
- ๔. ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพ ๑๔ ด้านของนักเรียนชายที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนหญิงที่มีความสามารถในการเรียนสูง
- ๕. ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพ ๑๔ ด้านของนักเรียนชายที่มีความสามารถในการเรียนต่ำกับนักเรียนหญิงที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ

ความเชื่อเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า แบบสอบถาม HSPQ^๑ (High School Personality Questionnaire) ที่นำมาใช้นี้สามารถวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ พอที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้

คำจำกัดความ

บุคลิกภาพ หมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมซึ่งประกอบด้วยปัจจัย ๑๔ อย่าง จากแบบสอบถาม HSPQ พอร์ม A.

^๑Raymond B. Cattell, Manual for the Jr. - Sr., High School Personality Questionnaire "HSPQ," Illinois, Institute for Personality and Ability Testing, 1963

นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง ได้แก่ นักเรียนชายหญิงที่มีความสามารถในการเรียนสูง โดยถือคะแนนสอบภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นคะแนนรวมของวิชาต่าง ๆ คือ วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปศึกษา และพลานามัย เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงจะได้คะแนนรวมทั้ง ๖๐ (คะแนนมาตรฐาน T) หรือความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๑ ขึ้นไป ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ได้แก่ นักเรียนชายหญิงที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ โดยมีคะแนนรวมทั้ง ๔๐ (คะแนนมาตรฐาน T) หรือความเบี่ยงเบนมาตรฐาน -๐.๑ ลงมา

การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ Porter ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยให้ตอบแบบสอบถาม HSP^๕ ผลปรากฏว่านักเรียนชายที่ฉลาดกับนักเรียนชายทั่ว ๆ ไปมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้านความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถในการรับนิคชอบ สภาพทางจิตใจ และความเป็นตัวของตัวเอง นักเรียนหญิงที่ฉลาดกับนักเรียนหญิงทั่วไปมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้านความสามารถในการสังคม ความสามารถทางสติปัญญา การประพฤติตนระเบียบแบบแผน ความสามารถในการรับนิคชอบ ความเข้าใจตนเอง และความสามารถในการบังคับตนเอง ส่วนนักเรียนชายหญิงที่ฉลาดกับนักเรียนชายหญิงทั่วไปมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้านความสามารถในการสังคม ความสามารถทางสติปัญญา การประพฤติตนระเบียบแบบแผน ความสามารถในการรับนิคชอบ ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ความเป็นตัวของตัวเอง และความสามารถในการบังคับตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เปรียบเทียบนักเรียนชายที่ฉลาดกับนักเรียนหญิงที่ฉลาด ผลปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้านการประพฤติตนระเบียบแบบแผน สภาพทางจิตใจ และความเป็นตัวของตัวเอง

^๕Rutherford B. Porter, "A Comparative Investigation of the Personality of Sixth-Grade Children and a Norm Group of Children, The Journal of Educational Research, Vol. 58, No. 3, Nov., 1964, pp. 132-134

Watley^b ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวของบุคคลกับการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาในคณะบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยเทเนเวอร์ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชายปีที่ ๑ จำนวน ๑๔๔ คน แยกออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่สามารถปรับตัวได้ก็กับกลุ่มที่ปรับตัวไม่ได้ ตามคะแนนจากแบบทดสอบ GZTS (Guilford Zimmerman Temperament Survey) สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้จากคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และคะแนนสอบไล่เฉลี่ย ผลที่ได้ปรากฏว่า การปรับตัวกับการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการวิจัยนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาแล้วปรากฏว่า การปรับตัวกับการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน

ใน ค.ศ. ๑๙๕๔ Norman^c ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวทางบุคลิกภาพของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านดีกับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านไม่ดี การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายที่เรียนในชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียนชั้นกลาง ๑๔ แห่ง ในเมืองอัลบูเคอร์ รัฐนิวเม็กซิโก ผลของการศึกษาปรากฏว่า การปรับตัวทางบุคลิกภาพของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านดี กับนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านไม่ดี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่กลุ่มปรับตัวได้ไม่ที่จะได้คะแนนการอ่านน้อยในทุก ๆ ด้าน

^b Donivan J. Watley, "Personal Adjustment and Prediction of Academic Achievement," Journal of Applied Psychology, Vol. 49, No.1, 1965, pp. 20 - 23

^c Ralph D. Norman, "The Comparative Personality Adjustment of Superior and Inferior Readers," Journal of Educational Psychology, Vol. 50, No. 1, 1959, pp. 31 - 35

Heilbrunn ได้ศึกษาในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ทางบุคลิกภาพซึ่ง เป็นเหตุให้นักศึกษาต้องออกจากวิทยาลัยก่อนเรียนจบการศึกษาครั้งนี้ได้เน้นการปรับตัว เพื่อต้องการทราบว่า บุคลิกภาพที่แตกต่างกันนั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนของนักศึกษาหรือไม่ จากผลของการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาที่ออกจากวิทยาลัยก่อนเรียนจบกับนักศึกษาที่ประสบสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญ เฉพาะนักศึกษาที่มีระดับความสามารถสูง เท่านั้น

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ Ridding ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับสัมฤทธิ์ผล ในวิชาภาษาอังกฤษ และเลขคณิต กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชายหญิงจำนวน ๖๐๐ คน ซึ่งมีอายุ ตั้งแต่ ๑๒ ปีขึ้นไปจากโรงเรียนแมนเชสเตอร์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง ความมั่นคงทางอารมณ์ (Stability) กับสัมฤทธิ์ผลของการเรียน แต่ลักษณะที่ชอบแสดงออก (extraversion) มีความสัมพันธ์กับการมีสัมฤทธิ์ผลสูงในการเรียน นอกจากนั้นยังพบอีกว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างความกระวนกระวายใจ (anxiety) กับการมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงหรือต่ำ แต่ลักษณะที่ชอบเก็บตัว (introversion) มีความสัมพันธ์กับการมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนต่ำ และความรู้สึกอยากทำดี (conscientiousness) มีความสัมพันธ์กับการมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง

“Alfred B. Heilbrun, Jr., "Personality Factors in College Dropout," Journal of Applied Psychology, Vol. 49, No. 1, 1965, pp. 1 -7

“L.W. Ridding, "An Investigation of Personality Measures Associated with Over and Under Achievement in English and Arithmetic, The British Journal of Educational Psychology, Vol. 37, Parts, 1967, pp. 397 - 398

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ Taylor^{๑๐} ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับสัมฤทธิ์-
 ผลทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทาง
 การเรียนต่ำ จากการวิจัยนี้พบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง เชื่อฟังและมีสัมพันธ-
 ภาพอันดีกับพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่ก็พยายามสนับสนุนทางด้านวิชาการแก่นักเรียนทั้งกลางวัน และใน
 ขณะเดียวกันนักเรียนเองก็พยายามตั้งใจเอาเรียนเป็นอย่างดีด้วย

^{๑๐} Taylor, R.G., "Personality Traits and Discrepant Achievement:
 A review," Journal of Counseling Psychology, 1964, 11, pp. 76 - 82